

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI BÖLGESEL FORUM 2024

Bu rapor, dijital savunuculuk ve sürdürülebilir kalkınmaya odaklanmış bir sosyal girişim olan Zincir'in Uçan Süpürge Vakfı iş birliği ile Mart 2024'te düzenlenen UNECE Sürdürülebilir Kalkınma Bölgesel Forumu'na katılımından sonra katkı ve deneyimlerini sivil toplum paydaşları ile paylaşmak üzere kapsamlı bir genel bakış sunmaktadır.

Hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve gençlik temsilcileri de dahil olmak üzere çeşitli paydaşları bir araya getiren forum, UNECE bölgesinde Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının uygulanmasını ilerletmeyi amaçlamaktadır.

Table of Contents

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI BÖLGESEL FORUM 2024	0
AMAÇ	2
Bölgesel Forum	4
<i>ECE-RCEM.....</i>	<i>4</i>
<i>ECE-RCEM Nasıl Çalışır?.....</i>	<i>5</i>
Bölgesel Düzeyde (UNECE SKA Bölgesel Forum, Cenevre).....	5
Küresel Düzeyde (BM Üst Düzey Politik Forum, New York).....	5
Sivil Toplum Forumu	6
Gençlik Ön Toplantısı	6
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI UNECE BÖLGESEL FORUM 2024-CENEVRE	7
SİVİL TOPLUM FORUMU	7
2024 UNECE Bölgesel Forumu	10
Açılış Oturumu	11
Üst Düzey Politika Oturumu.....	11
Yuvarlak Masa Toplantıları	13
Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 1: Yoksulluğa Son	13
Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 2: Açlığa Son	14
Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 13: İklim Eylemi.....	16
Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 16: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar	17
Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 17 Amaçlar için Ortaklıklar	18
Genel Oturum ve Kapanış.....	20
Sonuç.....	21

AMAÇ

Zincir Sosyal Girişimi, pandemi süresinde Türkiye’de hak savunuculuğunun dijital ortamda belirgin bir şekilde örgütlenmesi üzerine ortaya çıkan bir fikirle kurulmuştur. Dijitalleşme, genç nüfusun artan internet ve mobil uygulama kullanımı ile hak savunuculuğu için önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bu gelişmeler doğrultusunda Zincir mobil uygulaması sosyal girişimin kurucusu tarafından **Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, İklim değişikliği ve Çevre ve Gençlik örgütlenmeleri** alanlarında sivil toplum aktörleri tarafından düzenlenen etkinlikleri kamuoyu ile buluşturmak amacı ile AB Sivil Düşün Desteği ile Mayıs 2021’de geliştirilmiştir. Zincir, bir kadın girişimidir. Zincir Sosyal Girişimi henüz bir senelik bir girişim iken 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş deprem felaketinin şoku ile sarsılırken kısa süre sonra afet konusunda bir probleme çözüm olma refleksi ile yola çıkmış ve afet bölgesinde tahliye olan deprem mağdurları için yine Sivil Düşün desteği ile dijital bir barınma ve ulaşım paylaşma platformu geliştirmiştir.

2024 Mart ayı itibari ile Zincir’e 82 Sivil toplum örgütü (STÖ) üye olarak katılmış olup, 210 etkinlik yayınlanmıştır. Bu etkinliklerin 101’i Gençlik örgütlenmeleri kategorisinden, 81’i Toplumsal Cinsiyet Eşitliği kategorisinden ve de 28’i Çevre ve İklim değişikliği kategorisinden yayınlanmıştır. Etkinlik yayınlayan STÖ’lerin 57’si Dernek, 13’ü sivil inisiyatif, platform ve ağ, 5 tanesi de Vakıf’tır.

Zincir’in 2024 Mart ayı itibari ile 435 kullanıcısı bulunmaktadır. Zincir’e üye STÖ’lerin çalışma alanları için de toplumsal cinsiyet eşitliği başta olmak üzere Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA’lar) bulunmaktadır.

UNECE Bölgesel forumuna katılarak Zincir savunuculuk alanları ve SKA’lar hakkında politika aktörlerini etkilemek üzere güçlenme hedeflenmiştir. BM mekanizmalarına erişimleri sınırlı olan Zincir üyelerini ve de Zincir’i takip eden kamuoyunu bilgilendirmek, bu yolla Zincir üyelerinin forum çıktılarından haberdar olmasını sağlamak ve SKA’lar ile ilgili kamuoyu oluşturma becerilerimizi geliştirmek amaçlanmıştır.

Bölgesel Forumu katılmak üzere Türkiye’nin önemli kadın kuruluşlarından ECOSOC akredite sivil toplum kuruluşu olan Uçan Süpürge Vakfı iş birliği yapılmıştır. Böylelikle Zincir’e üye STK’ların toplumsal cinsiyet eşitliği, iklim değişikliği ve çevre ve gençlik örgütlenmeleri alanları ve Zincir’in dijitalleşme alanına ilişkin tecrübesi çerçevesinde 2024 UNECE Forumu’nu izlemek ve olası savunuculuk mekanizmalarında yer almak ve bu deneyim aktarımını paylaşmak amacı ile Mart 2024’te foruma katılım amaçlanmıştır. Bu rapor deneyim aktarımının bir parçası olarak hazırlanmıştır.

Arka Plan

Dünya çapında hakların korunması konusunda [Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları](#) (SKA), Birleşmiş Milletler tarafından 2015 yılında kabul edilen ve 2030 yılına kadar ulaşılması hedeflenen bir dizi hedeftir. Bu hedefler; yoksulluğu sona erdirmek, eşitsizlik ve adaletsizlikle mücadele etmek, barış ve adaleti sağlamak ve iklim değişikliği ile mücadele etmek gibi geniş bir yelpazede hareket eder.

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE,) uluslararası iş birliği ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının (SKA'ları) uygulanmasında ülkeleri desteklemekte olan hükümetlerin, normlar, standartlar ve sözleşmeler konusunda tüm paydaşlarla iş birliği yapması ve etkileşimde bulunması için bir platformdur. UNECE Birleşmiş Milletlerin beş resmi bölgesinden biridir. Kuzey Amerika ve Asya'da 56 üye ülkeyi kapsamaktadır. UNECE'nin çalışmalarına ancak ilgili Birleşmiş Milletler üyesi devletler katılabilir. UNECE faaliyetlerinde 70'in üzerinde uluslararası meslek örgütü ve diğer sivil toplum kuruluşları yer almaktadır. Türkiye 1947'den beri UNECE üyesidir.

UNECE, 2030 Gündemi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının (SKA'lar) uygulanmasında ülkeleri desteklemektedir. Bunun için Avrupa Ekonomik Komisyonu tarafından Nisan 2017'deki 67. oturumunda, "**Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi**"nin uygulanmasını takip edecek ve gözden geçirecek bölgesel bir mekanizma" oluşturmak amacıyla **UNECE SKA Bölgesel Forumu**, kurulmuştur. Bölgesel Forum, güvenilir istatistikler ve analizler aracılığıyla politika tavsiyeleri sunar, ülke ve bölgesel düzeylerde tüm paydaşlar arasında iş birliğini teşvik eder, ülkelerin normları, sözleşmeleri ve standartları uygulama kapasitelerini artırır ve kadınların ekonomik güçlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğini tüm faaliyetlerde yaygınlaştırmayı hedefler.

Bölgesel Forum

- UNECE üye devletleri için Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının uygulanmasında akran öğrenimi ve politika deneyimlerinin paylaşımı için bir alan yaratır.
- Küresel düzeydeki raporları tamamlayacak şekilde uygulamadaki ilerleme ve zorluklara ilişkin bölgesel bir genel bakış sağlar.
- Bölgesel ve alt bölgesel iş birliğini ve sınır aşan konuların ele alınmasını geliştirir.
- **Uluslararası ve bölgesel kuruluşlar, sivil toplum, akademi ve özel sektör dahil olmak üzere ilgili tüm paydaşların katılımı için bir platform sağlar.**

Bölgesel BM kuruluşları, Sivil Toplum, Gençlik Grupları, Parlamenterler, Özel Sektör, Yerel Yönetimler ve Belediye Başkanları, Akademi ve diğer uluslararası ve bölgesel kuruluşlar bölgesel forum oturumlarına katılmakta ve katkıda bulunmaktadır:

ECE-RCEM

Sivil Toplum ve UNECE ortaklığı büyük çoğunlukla Bölgesel Sivil Toplum Mekanizması ECE-RCEM üzerinden gerçekleşmektedir. [ECE-RCEM](#), paydaşlar arasında tanınan bölgesel bir oluşumdur ve bölgesel ve küresel düzeylerde sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin BM süreçlerinde savunuculuk faaliyetlerine aktif olarak katılma imkânı sağlar. 2030 Gündeminin takibi ve bölgesel uygulaması konusunda tüm devletlerde sivil toplumun katılımını kolaylaştırır. Kurumlar arası koordinasyonu güçlendirmek ve UNECE'nin her bir alt bölgesindeki tüm bu kurumların seslerinin bölgesel ve küresel düzeydeki hükümetler arası süreçlerde duyulmasını sağlamak için çalışmayı misyon etmiştir.

ECE-RCEM kendi kendini yöneten sivil toplum alanı olarak 2016'da kurulmuş olup, 2018'de resmileşmiştir. **Savunuculukta insan hakları temelli bir yaklaşım benimser.**

ECE -RCEM'in yapısı yönetim organı, tematik gruplar, alt bölgesel gruplar ve çalışma gruplarından oluşmaktadır. Gruplar kendi kendilerini organize eder ve yönetim organı seçimleri için adaylarını seçerler.

Bölgesel bir yapı altında sivil toplum olarak birlikte çalışmak birbirinin ulusal çalışmalarından öğrenmeyi sağlar, geniş bir bilgi birikiminin gelmesine olanak sağlar, hak savunucuları için bölgesel düzeyde eleştiri getirmek ulusal düzeyde eleştiri getirmekten daha güvenlidir ve fon vericilerle ağ kurmak için fırsat yaratır.

ECE-RCEM Nasıl Çalışır?

Bölgesel Düzeyde (UNECE SKA Bölgesel Forum, Cenevre)

ECE-RCEM kolektif bir ses oluşturmak için çalışma grupları kurar. Savunuculuk grubu altında Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile ilgili **sivil toplum pozisyon belgeleri üretir. Ulusal Gönüllü Gözden Geçirme (VNR) Grubu** çalışmalarında bulunur. Sivil toplumda iletişim ve koordinasyonu sağlar. Bölgesel Forum'da gerçekleşen sivil toplum yan etkinlik hazırlıklarını koordine eder.

Üye ülkelerin katıldığı Bölgesel Forum'da (açılış, oturumlar ve kapanış) **resmi müdahalelerde** bulunur ve paralel etkinlikler düzenler.

Bölgesel Forum akran öğrenme yuvarlak masa oturumlarında müdahalelerde bulunur. Sosyal medyada kampanyalar düzenler. Üye ülkeler ile ikili toplantılar düzenler.

Uluslararası toplantılara izleme ve savunuculuk amacı ile katılım sağlayan sivil toplum paydaşları ECE-RCEM e-posta listesine kaydolup savunuculuk çalışmalarının bir parçası olabilirler.

Küresel Düzeyde (BM Üst Düzey Politik Forum, New York)

BM Üst Düzey Politik Forumu (HLPF) BM'nin 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının (SKA'lar) küresel düzeyde takip ve gözden geçirme platformudur

Sivil toplum mekanizması **BM Üst Düzey Politik forumu ile Büyük Gruplar ve Diğer Paydaşlar (MGoS)** vasıtası ile ilişkilendirilir. MGoS 21 grubu olan bir parlamento gibi düşünülebilir. Her gruptan iki ve üç temsilci MGoS koordinasyon mekanizmasında yer alır. **ECE Bölgesel Sivil Toplum Katılım Mekanizması** 21 MGoS'den biridir.

Büyük Gruplar ve Diğer Paydaşlar (MGoS), sivil toplumu harekete geçiren ve BM'nin 2030 Gündemini gözden geçirme sürecine özellikle, BM Üst Düzey Politik Forumu'na, anlamlı katılımlarını kolaylaştıran gönüllülerden oluşan bir ağdır. Üye Devletler tarafından resmi olarak tanınan 21 gruptan oluşan bir koordinasyon mekanizması tarafından yönetilmektedir.

Büyük Gruplar ve Diğer Paydaşlar (MGoS)			
Afrika Bölgesel Mekanizması	Eğitim ve Akademi Paydaş Grubu	Çocuklar ve Gençler Ana Grubu	
Asya Pasifik Bölgesel STK Katılım Mekanizması	Çiftçiler Ana Grubu	Gönüllüler Ana Grubu	
ECE Bölgesel Sivil Toplum Katılım Mekanizması	Yerli Halklar Ana Grubu	Engelli Bireyler Paydaş Grubu	
İş Dünyası ve Sanayi Ana Grubu	İşçiler ve Sendikalar Ana Grubu	Bilim ve Teknoloji Ana Grubu	

Kalkınma için Sivil Toplum Finansmanı Grubu	Yerel Yönetimler Ana Grubu	Yaşlanma Paydaş Grubu
Sivil Toplum Ana Grubu	Kadın Ana Grubu	İş ve Soy Ayrımına Uğrayan Topluluklar
Sendai Katılım Mekanizması	LGBTİ Paydaş Grubu	Birlikte 2030

Sivil Toplum Forumu

ECE-RCEM Bölgesel Forum resmi toplantısından önceki günlerde sivil toplum forumuna ev sahipliği yapmaktadır. Sivil toplum forumunda resmi toplantı öncesi, bir araya gelen sivil toplum temsilcileri ortak pozisyonları üretir, strateji geliştirir, harekete geçer ve ağ kurmak ve BM ajansları ile görüşmek için fırsat bulur. Resmi toplantılarda politika talebi geliştirmek üzere yapılacak müdahaleler için konuşmacı seçer.

Gençlik Ön Toplantısı

Birleşmiş Milletler Çocuk ve Gençlik Ana Grubu her yıl Bölgesel Forum öncesinde bir gençlik toplantısı ve ön toplantıya ev sahipliği yapmaktadır. Gençlik Meclisi, Bölgesel Forum'a katılan gençler için politika tartışmaları, eğitim ve kapasite geliştirme için dinamik bir platform sağlayan, gençler tarafından gençler için toplanan, kendi kendini organize eden bir alandır.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI UNECE BÖLGESEL FORUM 2024-CENEVRE

SİVİL TOPLUM FORUMU

Cenevre'deki Palais des Nations'da 12 Mart 2024 tarihinde düzenlenen **Sivil Toplum Forumu**, 2030 Gündeminin yönlendirilmesinde iş birliğini teşvik etmeyi ve sivil toplumun sesini yükseltmeyi amaçlamıştır. 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündeminin ilerletilmesinde sivil toplum kuruluşlarının oynadığı önemli rolü vurgulayan UNECE Bölgesel Forum 2024'ün önemli bir parçasıydı. Sivil Toplum Forumu, 170'in üzerinde STK'nın yanı sıra gençlik, akademi, özel sektör temsilcileri ve diğer paydaşların çeşitli katılımları ile gerçekleşti.

Sivil Toplum Forumu ilk oturumda, **Geleceğin Zirvesi (Summit of the Future)** hakkında verilen bilgilendirme ile zirvenin hedeflerine açıklık getirilerek, katılımcıları BM kuruluşlarıyla yapılacak oturumlara hazırlamak amaçlanmıştır. Bu kapsamda **Geleceğin Zirvesi** ile ilgili bilgi ve gelişmeler paylaşılmıştır.

Öne çıkanlar:

UNECE İcra Sekreteri Forum'da bir açılış konuşması ile sivil toplum temsilcileri ile görüşlerini paylaştı.

Tatiana Molcean (UNECE İcra Sekreteri):

"SKA açışından bu hedeflere erişebilir bir yolda değiliz. UNECE bölgesine ilişkin 2024 SKH Raporuna göre 17 amaç 2030 yılına kadar karşılanamayacaktır. Amaç 12, 13 ve 16'da tek bir alt hedefe dahi ulaşamamıştır."

Üye devletler sorumlu tutulmalıdır. Eylül ayında düzenlenecek olan Geleceğin Zirvesi, çabaları harekete geçirmenin bir yolu olabilir."

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına erişilemeyeceği göz önüne alındığında **Geleceğin Zirvesi'nin** en önemli mihenk taşlarından biri olan **Pekin +30** gözden geçirmesi için mobilize olma fırsatı olarak değerlendirilebileceği ifade edildi.

Ardından, Ermenistan, Avusturya, Azerbaycan, Gürcistan ve İspanya'dan temsilcilerin **Gönüllü Ulusal Gözden Geçirme (Voluntray National Review-VNR)** hazırlıkları ve STK katılımının artırılmasına yönelik sunumlarıyla sivil toplumun Gönüllü Ulusal Gözden Geçirme katılımına odaklanılmıştır.

Öne Çıkanlar

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi, üye devletleri "ulusal ve alt ulusal düzeylerde, ülke liderliğinde ve ülke güdümünde düzenli ve kapsayıcı ilerleme değerlendirmeleri yapmaya teşvik etmektedir¹. Gönüllü Ulusal Gözden Geçirmeler, 2030 Gündeminin uygulanmasını hızlandırmak amacıyla başarılar, zorluklar ve çıkarılan dersler de dâhil olmak üzere deneyimlerin paylaşılmasını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. VNR'ler aynı zamanda hükümetlerin politika ve kurumlarını güçlendirmeyi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının uygulanması için çok paydaşlı destek ve ortaklıkları harekete geçirmeyi amaçlamaktadır². Bu ulusal değerlendirmelerin, ECOSOC himayesinde toplanan **Üst Düzey Politik Forum (HLPF)** tarafından yapılacak düzenli değerlendirmeler için bir temel oluşturması beklenmektedir.

Sivil toplum Forumunda Ermenistan, Avusturya, Azerbaycan, Gürcistan ve İspanya'dan temsilciler ülkelerinde Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına yönelik yaptıkları Gönüllü Ulusal Gözden Geçirme süreçleri ile ilgili farklı deneyimlerini aktardılar. Gürcistan temsilcisi VNR sürecine ilişkin tartışmaların ülkelerinde daha çok sivil toplum tarafından başlatıldığını belirtirken, Azerbaycan Gönüllü Ulusal Gözden Geçirmenin hükümet tarafından yürütüldüğünü sivil toplumun ise tavsiye niteliğinde katkı koyduğunu belirtti.

¹ <https://hlpf.un.org/vnrs>

² <https://hlpf.un.org/countries?f%5B0%5D=year%3A2019>

Türkiye şimdiye kadar iki kez Gönüllü Gözden Geçirme sunmuştur³. 2016 yılında başlayan Gönüllü Gözden Geçirme Sürecine katılan 22 ülkeden biri olarak 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemine yüksek taahhütlerini belirtmiş olsa da 2019⁴ yılından beri Üst Düzey Siyasi Forum'a Gönüllü Gözden Geçirme sunmamaktadır. 2019 yılı sunumunda ve raporunda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği amacına dair karşılaştırmalı bir veri yer almamaktadır.

Türkiye 2. Gönüllü Gözden Geçirme Temel Mesajları

SKA1, SKA3, SKA6, SKA7, SKA9 ve SKA11'de önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. .. İzleme ile ilgili olarak, 218 SKA göstergesi için bakanlıklara sorumluluklar verilmiş ve Toplam 83 göstergeden oluşan Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri Seti 2019 yılında yayımlanmıştır.

Üretilen göstergelerin oranı SKA3, SKA7 ve SKA9 için daha yüksek olmakla birlikte; SKA1, SKA2, SKA12, SKA13 ve SKA14 göstergeleri için daha fazla çalışma gereklidir.

Yine ilk oturumda ECE-RCER yönetim organı bölgesel sivil toplum ilişkilenme mekanizmasının işleyişi hakkında bilgi verdi ve savunuculuk araçlarına ilişkin sivil toplum katılımcılarına sunum yaptı.

Bu oturumu, sivil toplum üyelerinin Geleceğin Zirvesi çerçevesinde savunuculuk çabalarının nasıl desteklenebileceğini hakkında bilgi sahibi oldukları BM kuruluşları ile interaktif bir oturum takip etti. Bu oturumda önde gelen BM temsilcilerinin görüşleri yer aldı ve sivil toplum ile BM arasındaki ittifakların güçlendirilmesinin üzerinde duruldu.

Öne Çıkanlar

Belen Sanz (BM KADIN Avrupa ve Orta Asya Bölge Direktörü)

" BM Kadın Birimi için 2030 Gündemine doğru ilerlerken sivil toplumla iş birliğini geliştirmek büyük önem taşımaktadır. Normatif destek, BM sistem koordinasyonu ve operasyonel faaliyetler olmak üzere üçlü yetki alanımızdan yararlanarak her kadın ve kız çocuğunun geride hiç kimse kalmadan güçlenmesini sağlamak için acil ve kalıcı eylemleri teşvik ederken STK'ların seslerini dinlemeye kararlıyız.

Marta Diavolova (Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) Bölgesel Danışmanı)

³ http://hlpf.un.org/sites/default/files/vnrs/2021/23862Turkey_VNR_110719.pdf

⁴ [Report on Türkiye's Initial Steps towards the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development](#)

" Bölgede mega demografik eğilimler var. Doğurganlık azalıyor ve dışarıya göç artıyor. Genç insanlar ülkeleri terk etmekte ve yerlerini yaşlı nesillere bırakmaktadır. Demografinin net bir şekilde anlaşılması gerekmektedir ve bu da daha fazla veriye ihtiyaç duyulduğu anlamına gelmektedir. Bu eğilimlerle birlikte kadınların hakları, özellikle de üreme sağlığı haklarına yönelik riskler doğmaktadır. Nüfus söz konusu olduğunda hızlı çözümler yanlıştır ve işe yaramamaktadır. İnsan nüfusuna yatırım yapılmalıdır".

Öğleden sonraki kısımda forum, yoksulluk, açlık, iklim eylemi, barış, adalet ve güçlü kurumlar ile amaçlar için ortaklıklar konularına odaklanan ve gözden geçirilmekte olan SKA'lara ilişkin bir oturumla devam etti. Amaç, yuvarlak masa (akran öğrenme) toplantılarında kullanılmak üzere ortak tavsiyeler oluşturmaktır. Sivil Toplum Forumu, politika girdilerini birleştirmek, gençlik delegeleriyle savunuculuk beyanlarını koordine etmek ve Bölgesel Forumla sivil toplum müdahaleleri için konuşmacıları seçmek üzere interaktif bir oturumla sona erdi.

2024 UNECE Bölgesel Forumu⁵

UNECE Sürdürülebilir Kalkınma Bölgesel Forumu Sekizinci Oturumu 13-14 Mart 2024 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilmiştir.

2024 UNECE Bölgesel Forumunun teması: **"Çoklu kriz dönemlerinde Avrupa Ekonomik Komisyonu bölgesinde Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündeminin güçlendirilmesi: Sürdürülebilir, dirençli ve yenilikçi çözümlerin etkili bir şekilde sunulması"** idi.

Bölgesel Forum, üye devletleri, sivil toplumu, gençleri ve BM sistemini SKA 1 (Yoksulluğa Son), SKA 2 (Açlığa Son), SKA 13 (İklim Eylemi), SKA 16 (Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar) ve SKA 17 (Amaçlar için Ortaklıklar) konularındaki ilerlemeyi değerlendirmek üzere bir araya getirdi.

UNECE 2024 Bölgesel Forumunda kritik konular ele alındı ve 2030 Gündem'ine ulaşmak için iş birliğine dayalı çabaları teşvik edici mesajlar verildi. Forumla 48 UNECE üyesi ülke, 3 üye olmayan ülke, Avrupa Birliği, çeşitli BM organları ve 170'in üzerinde sivil toplum örgütünden temsilciler katıldı. Hükümetlerden, uluslararası kuruluşlardan, sivil toplumdaki, gençlik gruplarından, akademiden ve özel sektörden paydaşları içeren katılımcıların çeşitliliği dikkat çekici idi.

⁵ Bölgesel Forum ile ilgili notlarda büyük oranda forum resmi tutanaklarından yararlanılmıştır.

Açılış Oturumu

Açılış konuşmalarında pandemi, bölgedeki çatışmaların etkileri ve ekonomik krizler neticesinde SKA'larına doğru daha da yavaşlayan ilerlemede kolektif eylemin önemi vurgulandı. Eşitsizlikler, göç sorunları ve çevre konularının ele alınmasının aciliyetinin altı çizildi. Tüm bu olumsuzlukların yanında gençlerin katılımı, eylemi hızlandıran teknolojiye gelişmeler ve iklim farkındalığının sunduğu fırsatlardan yararlanma ihtiyacı üzerinde duruldu.

Bölgeler arası iş birliğine, toplumsal cinsiyet perspektiflerinin entegre edilmesi için Pekin+30 sürecinin gözden geçirilmesi ve iklim konularının ele alındığı COP 29 gibi fırsatlardan yararlanılmasına vurgu yapıldı.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (2023) zirvesinde kabul edilen bildirgenin 2030 Gündemi ile uyumlu dönüştürücü politikaların ve yatırımların hızlandırılmasına yönelik yenilenmiş bir taahhüt olduğu ifade edildi ve barış, insan hakları ve sürdürülebilir kalkınma için daha destekleyici bir küresel ortamın teşvik edilmesi için yaklaşan **Geleceğin Zirvesi** (Eylül 2024), uluslararası iş birliği ve politika uyumu için bir fırsat olarak işaret edildi.

Üst Düzey Politika Oturumu

Üst düzey politika bölümünde, çok sayıda ülke ve sektörden katılımcılar ECE bölgesinde Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına yönelik ilerlemenin kapsamlı bir değerlendirmesini yaptılar. Ülkeler geniş bölgesel katılım ile forumdaydı. **Türkiye üst düzey politika bölümüne katılım sağlamadı.**

Sivil toplum ve gençlik örgütlerinden temsilciler, hazırlık toplantıları (Sivil Toplum Forumu ve Gençlik Ön Toplantısı) ve istişarelerden geri bildirim sağlayarak, SKA uygulamasının tabandan gelen perspektiflerini ve toplum düzeyindeki etkilerini vurguladı. Uluslararası Göç Örgütü (IOM), SKA çerçevesinde göç konularında

uluslararası iş birliğinin altını çizerek Küresel Göç Mutabakatının İkinci Bölgesel Gözden Geçirmesinden önemli mesajlar ilettiler. Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi, özel sektörün SKA ile uyumlu uygulamalara ve yatırımlara yönelik katkılarını ve taahhütlerini göstererek iş sektörünün sürdürülebilir kalkınmadaki rolünü vurguladı.

Üst düzey oturum SKA'lara ulaşmak için kolektif eyleme duyulan acil ihtiyacın altını çizerken, sürdürülebilir kalkınma çabalarını etkileyen pandemi, jeopolitik gerilimler ve ekonomik krizler gibi önemli zorlukların da altını çizdi. Ayrıca, özellikle teknolojik gelişmeler, gençlerin katılımının artması ve daha fazla iklim farkındalığı yoluyla ilerleme fırsatları da vurgulandı.

Sivil Toplum, iklim krizleri, silahlı çatışmalar ve ekonomik eşitsizliklerden kaynaklanan ciddi olumsuz etkilerin altını çizerek, 2030 Gündemine ulaşmak için altı yıl içinde acilen harekete geçilmesi gerektiğini vurguladı. Gezegenin sınırları içinde yaşamak için sistemik ekonomik değişiklikler yapılması çağrısında bulunan sivil toplum, yeşil işleri, fosil yakıtlara bağımlılığın sona erdirilmesini ve bakım işlerine değer verilmesini savundu. Temel hak ve özgürlüklerin korunmasını, çevre ve insan hakları aktivistlerinin taciz edilmesine son verilmesini, sendikal faaliyetler nedeniyle işçilerin cezalandırılmasının engellenmesini talep etti. Bağımsız bir sivil topluma, mültecilerin, sığınmacıların ve göçmenlerin desteklenmesine, uygun katılım mekanizmaları yoluyla sağlıklı bir demokrasiye değer verilmesini istedi. Ayrıca, barış, demokrasi ve sağlıklı bir çevreyi savunan aktivistler de dahil olmak üzere siyasi tutukluların serbest bırakılmasını, sivil toplum aktivizminin suç olmaktan çıkarılmasını ve sivil alanın korunarak demokrasinin teşvik edilmesini talep ettiler. Zorluklara rağmen, dayanışma ve iş birliği konusunda iyimserliklerini dile getiren paydaşları, sürdürülebilir kalkınma amaçlarını etkili bir şekilde ilerletmek için yaklaşan Geleceğin Zirvesi gibi fırsatları kaçırmamaya çağırdı.

Çocuklar ve Gençler Ana Grubu, ekonomik, çevresel ve nesiller arası adaleti vurgulayarak 2030 Gündeminin özellikle kırılgan ve marjinal topluluklar için kritik önemini altını çizdi. Yoksullukla mücadele için eğitime yapılan kamu yatırımlarının artırılması, küresel finans alanında reformlar yapılması ve sosyal koruma tedbirlerinin geliştirilmesi çağrısında bulunuldu. Adil ticaret uygulamaları ve gıda israfına karşı kampanyalar yoluyla açlığın ele alınmasının altı çizildi ve çatışmalardan etkilenen bölgelere sınırsız gıda tedariki savunuldu. İklim adaleti ve gençlerin yönetime katılımına öncelik verilerek ekosistemin korunmasına yönelik eylemlerin hızlandırılması ve fosil yakıtlardan aşamalı olarak uzaklaşılması çağrısında bulunuldu. İfade ve barışçıl protesto gibi özgürlüklerin korunması, çatışmaların çözümü, şeffaf yönetim, kapsayıcı politika oluşturma ve barış, adalet ve insan hakları savunuculuğu ile desteklenen SKA'lara ulaşmada etkili ortaklıkları teşvik etmek için gençler ve sivil toplum için eşit kaynak erişimi vurgulandı.

Uluslararası Göç Örgütü (IOM), bölgenin dünyadaki uluslararası göçmenlerin yarısından fazlasına ev sahipliği yaptığının altını çizerek göçün önemli etkilerini vurguladı. Süregelen zorluklar arasında savunmasız göçmenlere yönelik riskler, göç sırasında yaşanan can kayıpları ve göçmen haklarının ihlalleri yer almaktadır. Tartışmalar, işgücü piyasası ihtiyaçlarının karşılanması, güvenli göç yollarının geliştirilmesi, etik işe alım uygulamalarının teşvik edilmesi ve yoksulluk, çatışma ve iklim değişikliği gibi temel nedenlerin ele alınması gibi somut eylemlere odaklandı.

Artan göçmen karşıtı duygular ve ayrımcılıkla etkin bir şekilde mücadele edilmesi zorunluluğuna ilişkin endişeler de dile getirildi.

UNECE Bölgesel Forumu'na katılan delegasyonlar, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırıların yıkıcı etkileri konusunda ciddi endişelerini dile getirdiler

Çok sayıda ülke barış, güvenlik ve sürdürülebilir kalkınma arasındaki ayrılmaz bağın altını çizerek işgale son verilmesi çağrısında bulundu ve Ukrayna'ya desteklerini yineledi.

Buna karşılık, Rusya ve Belarus Batı'nın yaptırımlarını eleştirerek bunların SKA ilerlemesini ve iş birliği fırsatlarını engellediğini savunurken, Macaristan teknik kuruluşların siyasileştirilmesine ve bölgedeki uluslararası iş birliğinin parçalanmasına karşı uyarıda bulundu. UNECE bölgesine dahil olmasa da çatışma konusu geçmişken sadece bir üye ülkenin Filistin'de yaşananları kınaması ise dikkatten kaçmadı.

Yuvarlak Masa Toplantıları

Akran Öğrenme Yuvarlak Masa Toplantıları⁶, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını ilerletmek için akran öğrenimi ve iş birliğine odaklanan forumun merkezinde önemli bir

rol üstlendi. Temel konular arasında sosyal koruma sistemleri, sürdürülebilir gıda sistemleri, iklim esnekliği ve kapsayıcı dijital dönüşüm yer aldı. Bu tartışmalar, kapsayıcı ve sürdürülebilir enerji, gıda güvenliği, eğitim ve dijital bağlantı gibi hızlandırılmış eylem için kritik alanları belirlemesi açısından önemli idi⁷.

Bölgesel Forum'a konu olan beş kalkınma amacı başlığı altında yuvarlak masa toplantıları yapıldı. Yuvarlak masa toplantılarına raporun en başında belirttiğimiz ana gruplar sözlü müdahaleler ile

katkı sağladılar.

Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 1: Yoksulluğa Son

Yuvarlak masa toplantısı sosyal koruma sistemlerinin iklim krizinin ve yeşil geçişlerin yoksulluk üzerindeki etkilerine yanıt verecek şekilde hazırlanması konu başlığında toplandı.

İklim krizi, eşitsizlik ve sosyal hizmetlere sınırlı erişimin yanı sıra yoksulluğu da şiddetlendirmekte, kadınları, kız çocuklarını ve hassas grupları orantısız bir şekilde etkilemektedir. **Yerinden edilme, doğal afetler ve ekonomik zorluklar gibi çoklu krizler SKH 1 ve daha geniş kalkınma gündemindeki ilerlemeyi tehdit etmektedir.**

Öne çıkanlar:

İnsan hakları temelli ve katılımcı yaklaşımlar, özellikle iklim kaynaklı göç ve demografik değişimlerin ele alınmasında etkili sosyal koruma için çok önemlidir.

⁶ <https://regionalforum.unece.org/events/round-tables-regional-forum-2024>.

⁷ Yuvarlak masa kayıtları <https://webtv.un.org/en> adresinden izlenebilir

İklim krizi, kırsal ve kentsel alanlar arasındaki ekonomik, sosyal ve sağlık eşitsizliklerini daha da kötüleştirmekte, kırsal alanlar hızlı kentleşme, dijital bağlantı açıkları, yaşlanan nüfus ve işgücü daralması ile karşı karşıya kalmaktadır. Kentsel alanlar ise artan eşitsizlik, yaşam maliyetleri ve hava kirliliği ile boğuşmakta ve bu dezavantajlı nüfusları orantısız bir şekilde etkilemektedir.

Sosyal koruma sistemleri etkileri azaltabilir ve toplulukların çeşitli risklerle başa çıkmasına yardımcı olabilir. Bu sistemleri, koordineli planlama, afete hazırlık ve en savunmasız toplulukların katılımına odaklanarak ve sivil toplum kuruluşlarına önemli roller vererek şoklara duyarlı hale getirme çabaları devam etmektedir.

Etkili sosyal koruma, yolsuzlukla mücadele için dijital, şeffaf sistemler, sağlam bilgi ve hesap verebilirlik mekanizmaları gerektirir. Kanıt ve veri üretmek, gençlerin katılımını sağlamak ve marjinalleştirilmiş nüfuslar için erişilebilir katılım yöntemleri sağlamak, duyarlı sosyal koruma stratejileri için çok önemlidir.

Sosyal korumanın finansmanı zordur ve küresel mekanizmalar daha az kaynağa sahip ülkeleri destekleyebilir.

Dirençli ekonomilere ve uyumlu toplumlara bir yatırım olan sosyal korumaya evrensel erişimin sağlanması için siyasi irade çok önemlidir. Eşitliği sağlama, eşitsizliğin çeşitli boyutlarını ayırıştırılmış verilerle değerlendirmeyi ve değişen durumlara ve şoklara uyum sağlamayı içerir.

Sosyal koruma sistemleri ulusal bakım sistemleri ve enformel bakım ile bağlantılıdır ve yaşlılar bakım konusunda önemli roller üstlenmektedir. Bakımı üstlenenlerin desteklenmesi, kadınların ve kız çocuklarının finansal olarak güçlendirilmesi ve bakım işinin tanınması bu sistemlerdeki zorlanmalara karşı potansiyel çözümlerdir.

Evrensel sosyal koruma erişimi ve etkili sistemler için dikkate alınması gereken hususlar arasında kapsayıcılık, hak temelli yaklaşımlar ve demografik değişimlere ve çeşitli ihtiyaçlara uyum sağlama yer almaktadır.

Ulusal yeşil dönüşüm stratejileri, bazı sektörlerdeki dijital geçişleri ve iş kayıplarını ele alarak ekonomik ve sosyal hedeflerle uyumlu olmalıdır. Sürdürülebilir kalkınma için yeşil işlere, yeşil becerilere, yaşam boyu öğrenmeye yatırım yapılması gereklidir.

İklim kaynaklı kırılganlıklar ve iklim finansman mekanizmaları konusunda sınır ötesi ve bölgesel iş birliği hayati önem taşımaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 2: Açlığa Son

Yuvarlak masa toplantısı iklim değişikliğinin etkileri karşısında sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme: gıda sistemlerinin sürdürülebilirliğinin artırılması konu başlığında toplandı.

UNECE bölgesi açlık ve gıda güvenliği amaçlarına ulaşma yolunda değildir ve 110 milyondan fazla insan orta veya ciddi derecede gıda güvensizliği yaşamaktadır. **Beslenme sorunları arasında kadınlar arasında anemi, beş yaş altı çocuklarda**

aşırı kilo ve yetişkinlerde artan obezite oranları yer almaktadır.

Öne Çıkanlar:

Gıda sistemleri iklim değişikliğinin etkilerine karşı son derece hassas olduğundan ve yıllık sera gazı emisyonlarının %23üne katkıda bulunduğundan, sürdürülebilir küresel gıda üretimine acil ihtiyaç vardır. Gıda sistemleri, gıda güvenliğini sağlamak için hem azaltım hem de adaptasyon için iklim çözümlerinin bir parçası olmalıdır.

Gıda sistemlerinin dönüştürülmesi ve iklim eylemi, iklimi, biyoçeşitliliği ve kırsal geçim kaynaklarını korurken artan nüfusu beslemek için çok önemlidir. Agroekoloji, organik tarım ve gıda kaybı ve israfının azaltılması gibi sürdürülebilir uygulamaların yanı sıra iddialı ulusal hedeflerin belirlenmesi ve kapsayıcı eylemlerin uygulanması kilit önem taşımaktadır.

Çiftçiler, kaliteli gıdaya olan yüksek talep ve zorlu piyasa koşulları nedeniyle ekonomik baskı altında kalırken, tarım sektörü iklim nötrlüğüne katkıda bulunmalıdır. Politikalar, sağlıklı ve sürdürülebilir gıdaya olan talebi teşvik etmeli, kayıplar için tazminat sağlamalı ve **çiftçiler için eğitim ve yeşil yatırımları desteklemelidir.**

Yenilikçi çözümler ve en son teknolojiler, bitki temelli alternatiflere ve sağlık yaklaşımlarına odaklanarak gıda sistemlerini dönüştürmek için gereklidir. Besleyici gıdalarda sıfır gümrük vergisi ve özel sektör girişimleri gibi stratejiler, daha sağlıklı seçeneklerin daha erişilebilir hale getirilmesi için çok önemlidir.

Sivil toplum, **gıda ve beslenmeye erişimin bir insan hakkı olarak** kabul edilmesini ve açlık ve yetersiz beslenmenin temel nedenlerinin ele alınmasını vurgulamaktadır. Araştırma, veri ve kesişimsellik yaklaşımına dayalı olarak gıda güvenliğinden gıda adaletine geçilmesi de önerilmektedir.

Avrupa Birliği ve bölgesel hükümetler kaliteli, güvenli ve çevre dostu gıda üretimi için piyasaları etkileyebilir. Küçük çiftçileri, gençleri, kadınları, marjinal grupları, özel sektörü ve akademiye kapsayan çok paydaşlı katılımcı politika süreçleri, sürdürülebilir gıda sistemlerinin oluşturulmasında kilit öneme sahiptir.

Obezite ve sağlıksız beslenme ölüm oranlarına önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır ve sağlık ile tarımsal gıda sektörleri arasında eşgüdümlü eylem gerektirir. Sürdürülebilir sağlıklı diyetlerin mevcut ve uygun fiyatlı olduğu elverişli bir gıda ortamının yaratılması çok önemlidir.

Özellikle çocuklara yönelik gıda pazarlamasına ilişkin daha sıkı düzenlemeler ve şeffaf çevresel ve besinsel gıda etiketlemesi gereklidir. Eğitim kampanyaları ve sürdürülebilir gıda üreticileri için vergi avantajları gibi ekonomik teşvikler, daha sağlıklı seçenekleri teşvik edebilir ve çevresel ayak izi yüksek gıdaları caydırabilir.

Okul yemek programları gıda eğitimi, sağlık ve sürdürülebilirliği teşvik etmek, yerel tarımı desteklemek ve yemeklerin beslenme kurallarına uygun olmasını sağlamak için gereklidir.

Yağ, şeker ve tuz alımına önemli ölçüde katkıda bulunan işlenmiş gıdaların izlenmesi halk sağlığı açısından önemlidir.

Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 13: İklim Eylemi

Yuvarlak masa toplantısı “Gezegensel krizin Rubik küpünü çözmek: iklim riskleri ve biyolojik çeşitlilik kaybı için politika çözümlerini sıralamak” konu başlığında toplandı

İklim değişikliği atmosfer, okyanus, kriyosfer ve biyosferde yaygın ve hızlı değişikliklere yol açarak Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları konusunda kaydedilen ilerlemeyi tersine çevirme tehdidinde bulunmaktadır.

Öne çıkanlar:

2023 yılının küresel olarak kayıtlara geçen en sıcak yıl olacağı tahmin edilmektedir. Önemli eğilimler arasında artan okyanus ısı içeriği, küresel ortalama deniz seviyesi, Antarktika deniz buzunun azalması ve buzul buz kütlelerinin azalması yer almaktadır. Avrupa, 1980'lerden bu yana küresel oranın iki katı hızla ısınmakta ve bu sosyoekonomik yapısını ve ekosistemlerini etkilemektedir.

Seller, sıcak hava dalgaları, soğuk hava dalgaları, şiddetli yağışlar ve kuraklıklar yaşamı, sağlığı, barınmayı, su ve sanitasyona erişimi etkilemektedir. Tehlikeli olaylar 2022 yılında 16.000 kişinin ölümüne yol açmış ve Avrupa'da 156.000 kişiyi doğrudan etkilemiştir. Yüksek riskli ülkeler, etkili çoklu tehlike erken uyarı sistemleri oluşturmak için hedefli ve koordineli desteğe ihtiyaç duymaktadır. Avrupa ve Orta Asya'da etkili erken uyarı sistemlerinde önemli boşluklar bulunmaktadır.

İklim riski için etkili politikalar, erken uyarı sistemlerinin kurulmasını ve iklim adaptasyonu ile afet risk yönetiminin entegre edilmesini içerir. Bu politikaların uygulanmasında yerel, ulusal ve sınır ötesi düzeylerde iş birliği şarttır.

İklim riskleri eşitsizliği artırmakta ve en çok hassas durumdaki toplulukları etkilemektedir. İklim konusunda bilgilendirilmiş sosyal hizmetlere ve şoklara duyarlı sosyal korumaya erişim bu topluluklar için hayati önem taşımaktadır.

Gençler, iklim adaptasyonu ve afet riskini azaltma politikalarını etkileme fırsatlarına sahip olmalıdır. Eğitim, yeşil becerilerin geliştirilmesi ve iklim değişikliği kararlarına katılım yoluyla gençlerin desteklenmesi çok önemlidir.

İklim değişikliği ve biyoçeşitlilik kaybı birbiriyle bağlantılıdır ve birlikte ele alınmalıdır. Kapsamlı, bilime dayalı, kapsayıcı ve uzlaşmaya dayalı politikalara ihtiyaç vardır.

Paydaşlar, akademi ve topluluklar arasında ortak eylem konusunda fikir birliği oluşturulabilir. Kanıta dayalı politika çözümleri üzerinde iş birliği teşvik edilmektedir. Stratejiler bütünleşmiş planlama, politika ve bütçeleme çerçevelerini içermelidir. Başarılı iklim ve biyoçeşitlilik politikaları için şeffaf, hesap verebilir ve kapsayıcı karar alma süreçleri esastır.

Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 16: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar

Yuvarlak masa toplantısı UNECE bölgesinde kapsayıcı toplumlar, adil, barışçıl ve sürdürülebilir kalkınma için politikaların, ortaklıkların ve yenilikçiliğin hızlandırılması konu başlığında toplandı.

UNECE bölgesi, SKA 16'ya ulaşılmasını engelleyen krizler nedeniyle benzeri görülmemiş zorluklarla karşı karşıyadır. Pandemi önceki ilerlemeleri tersine çevirirken, silahlı çatışmalar, dezenformasyon, sistematik yolsuzluk ve genişleyen eşitsizlikler ilerlemeyi tehdit etmektedir. Kamu ve adalet kurumlarına olan güvenin azalması, demokratik gerilemeden kaynaklanmaktadır. Sivil toplum kuruluşları, medya profesyonelleri ve hak savunucuları medya özgürlüğü, insan hakları, çevrenin korunması, yerinden edilmiş nüfus, silahların kontrolü ve adalet erişim konularında yaptıkları çalışmalar nedeniyle tehditlerle karşı karşıyadır. SKA 16'nın tüm hedefleri rayından çıkmış durumda ve yenilenmiş politika odağı ve cesur eylemler gerektiriyor.

Öne çıkanlar:

Yaklaşık 60 ülkede büyük seçimlerin yapılacağı 2024 "süper seçim yılı", demokratik süreçlerdeki kırılganlıkların altını çizmektedir. Endişeler arasında seçimle ilgili yanlış bilgilendirme, yalan haberlere karşı koymak için çevik iletişim ihtiyacı, kamu hizmetlerinde dijital dönüşüm ve sosyal uyum için şeffaflığın ve adalet evrensel erişimin önemi yer almaktadır. UNECE bölgesinde artan çatışmalar ve saldırganlık özellikle çocukları ve gençleri hem fiziksel hem de psikolojik olarak etkilemektedir.

Kapsayıcı dijitalleşme, eşitlikçi ilerlemenin anahtarıdır; herkes için adalet erişim, halkın katılımı ve tüm SKA'ların gerçekleştirilmesi için kritik öneme sahiptir. Dijital araçları ve platformları kolaylaştıran ve düzenleyen politikalar kamu hizmeti sunumunu geliştirebilir, şeffaflığı artırabilir ve adalet erişimi genişletebilir. Dijital okuryazarlığın geliştirilmesi SKA'lara ulaşılması için bir ön koşuldur.

Dijital uçurumlar arasında köprü kurmak ve teknolojik çözümlerin erişilebilir ve güçlendirici olmasını sağlamak esastır. Örnekler arasında yolsuzlukla mücadele ve şeffaflığın artırılması için mahkeme işlemlerinin elektronik kaydı, elektronik dava dosyalama ve elektronik kamu kayıtları için çerçeveler gibi dijital çözümler yer almaktadır.

Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Adalet Sistemlerinin geliştirilmesi önemlidir. Erişilebilir, kapsayıcı ve toplumsal cinsiyete duyarlı adalet sistemlerine öncelik vermek, ötekileştirilenlere ulaşmak için çok önemlidir. Ayrımcı yasaların ortadan kaldırılması, kadınların ve kız çocuklarının adalet sektöründe ve adalet erişimde güçlendirilmesi ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin ele alınması, özellikle çatışma ve kriz ortamlarında barış, sürdürülebilir kalkınma ve SKH 16'ya ulaşılması için ön koşullardır.

Yerel ve bölgesel yönetişimin güçlendirilmesi esastır. Politikalar, kadınlar, gençler ve kırılgan topluluklar başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin anlamlı katılımını güçlendirmelidir. Kapsayıcı katılımcı mekanizmalarla desteklenen yerel yönetimler,

vatandaş odaklı politika yapımını mümkün kılarak halkın güvenini ve hükümetlerin duyarlılığını artırır. Tüm yönetim düzeylerinde etkili kamu katılım mekanizmalarının tasarlanması ve kurumsallaştırılması, programların ve karar alma süreçlerinin toplum tarafından sahiplenilmesini teşvik eder. Özellikle gençler arasında demokratik ilkelere, eleştirel düşünceye ve aktif vatandaşlığa odaklanan yurttaşlık eğitimi teşvik edilmelidir.

Sağlam veri altyapısı, etkili politika tasarımı, uygulaması ve değerlendirmesi için gereklidir. Özellikle cinsiyet, konum ve gelire göre ayrıştırılmış veriler olmak üzere veri toplama ve analizinin desteklenmesi, eşitsizliklerin belirlenmesine ve hedefe yönelik müdahalelerin yapılmasına yardımcı olur.

Hukukun üstünlüğünü desteklemek, yolsuzlukla mücadele etmek ve şeffaf, hesap verebilir kurumlar inşa etmek temel kaygılar olmalıdır. Yargı sistemlerinin güçlendirilmesi, gözetim organlarının bağımsızlığının korunması ve kanunların adil bir şekilde uygulanmasının sağlanması önemli tedbirlerdir.

Politikalar çevre ve insan hakları savunucularını taciz ve şiddetten korumalıdır. Tehditlerin bildirilmesi ve soruşturulması için mekanizmalar oluşturulmalı, yasal yollara ve destek ağlarına erişim sağlanmalıdır.

SKA 16'ya ulaşmak için hükümetler, sivil toplum, özel sektör ve uluslararası kuruluşların koordineli bir şekilde hareket etmesi gerekmektedir. Etkili yasaların uygulanması, cesur politika çerçeveleri, siyasi irade, kaynak tahsisi ve kapsayıcılık ve ortaklık taahhüdü gereklidir. SKA 16'daki ilerleme diğer SKA'lardaki ilerlemelerle yakından bağlantılıdır ve diğer hedeflerle sinerjinin önemini vurgulamaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 17 Amaçlar için Ortaklıklar

Yuvarlak masa toplantısı Dijital Dönüşüm için Etkili Ortaklıklar Kurmak konu başlığında toplandı

Dijital teknolojiler ve hizmetler sürdürülebilir kalkınmanın kritik itici güçleridir. Yaklaşan Geleceğin Zirvesi, beklenen Küresel Dijital Sözleşme ve BM Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi'nin (WSIS+20) gözden geçirilmesi, dijital teknolojilerin politika kaygılarındaki merkezi rolünü vurgulamaktadır.

Herkesi gerekli dijital becerilerle donatarak dijital uçurumun kapatılması bir zorunluluktur. Temel dijital becerilere sahip olmayan bireyler geride kalma riski taşıdığından, dijital uçurumun giderilmesi ekonomik büyüme ve inovasyona fayda sağlar. Kadınlar, gençler ve yaşlılar arasında temel dijital becerilerin ve uygun fiyatlı araçların sağlanması ve toplumsal cinsiyet katılımının ilerletilmesi temel politika hedefleri olmalıdır. Özellikle kırsal kesimdeki kadınlar, erişim kısıtlamaları ve yetersiz beceriler nedeniyle dijital istihdamda ve hizmetlere erişimde kısıtlamalarla karşılaşmaktadır.

Özel sektör, imkanları kısıtlı gençleri ve toplulukları güçlendirip destekleyebilir, kadınlar için STEM eğitimini teşvik edebilir, yatırımları yönlendirebilir ve dijital eğitim ve öğretimi teşvik edebilir.

Dijital kalkınmanın merkezinde insan merkezli bir yaklaşım olmalıdır. Dijital katılımı teşvik etmek ve engelliler de dahil olmak üzere dezavantajlı gruplar için yeni fırsatlar ve hizmetlere kolay erişim sağlamak için özel dikkat gösterilmesi gerekmektedir.

COVID-19 salgını, sosyal bağlantılar ve zihinsel esenlik için anlamlı bağlantı ve teknolojilerin önemini vurgulamıştır. Dijital uçurumu kapatmak ve nesiller arası iletişimi teşvik etmek için teknolojiyi kullanan girişimler daha kapsayıcı ve dirençli bir toplum yaratmakta rol üstlenmektedir.

Dijital altyapıların, özellikle de en az bağlantılı bölgelerde, sağlam ve dayanıklı olması gerekir. Veri yönetimi çerçeveleri, gelecekteki gelişmeleri öngörürken veri koruma, dijital teknolojiler ve yapay zekâ alanlarındaki zorlukları ele almalıdır.

Teknolojik devler arasında, özellikle de yapay zekâ gelişiminde güç yoğunlaşması yeni bölünmeler ve eşitsizlikler yaratabilir. Siber tehditleri ele almak ve savunma, ulusal güvenlik, kamu düzeni ve yönetimi destekleyen bilgi teknoloji ağlarının ve sistemlerinin esnekliğini ve korunmasını sağlamak için uluslararası iş birliği gereklidir. Konsolide siber güvenlik mevzuatına ihtiyaç vardır.

Avrupa Konseyi, temel değerlerin, insan haklarının, hukukun üstünlüğünün ve demokrasinin dijital ortamda savunulmasını sağlar. Öncelikler arasında yapay zekâ kullanımı ve geliştirilmesi, çocuk haklarının korunması, toplumsal cinsiyet eşitliği, siber suçların ele alınması ve kadına yönelik şiddet yer almaktadır.

Avrupa Komisyonu'nun stratejik çerçevesi dört boyuta odaklanmaktadır: insanlar, iş dünyası, hükümet ve altyapı. Dijital haklar ve ilkelere ilişkin Avrupa Deklarasyonu, AB değerlerini ve sürdürülebilir insan merkezli bir dijital dönüşüm vizyonunu teşvik etmektedir.

Gençler, kolektif bir insan merkezli vizyon ve dijital adalet için savunuculuk yapmaktadır. Gençlerin, özellikle de kız çocuklarının güçlendirilmesi ve sürdürülebilir amaçları destekleyen girişimlerinin teşvik edilmesi dijital uçurumu kapatabilir. Temel belgelerin yerel dillere çevrilmesi farkındalığı ve katılımı genişletir.

Sivil toplum, bağlantı kuramayan bireylerin çoğunun kadınlar, kız çocukları, yaşlılar gibi marjinal gruplar, engelliler veya dil engeli olanlar olduğunu vurgulamaktadır. Kesişimsel cinsiyete göre ayrıştırılmış verilerin yetersizliği ve hızlı yapay zekâ gelişimi, insan haklarına öncelik vermek için insan kontrolünü gerektirmektedir.

Bölgesel Forum'a Zincir Sosyal Girişimi Uçan Süpürge Vakfı iş birliğinde Sivil Düşün AB Programı destekleri ile katılan girişim kurucusu kadın hakları savunucusu aktivist Elif Topkaya Sevinç SKA17 yuvarlak masa toplantısında ECE-RCEM bölgesel sivil toplum mekanizmasını temsilen sözlü müdahalede bulunmuştur.

Resmi forumdan bir gün önce yapılan Sivil Toplum Forumu'nda SKA 17 çalışma grubu tarafından sivil toplum pozisyonu üzerine çalışma yapılmış ve sivil toplum forumu tarafından Elif Topkaya Sevinç SKA 17 sivil toplum konuşmacısı seçilmiştir.

Elif Topkaya Sevinç, savunucu grup katkıları ile hazırladığı [sivil toplum görüşünü](#) SKA 17 yuvarlak masa panelinde sunmuştur.⁸

“Unconnected Foundation” gibi girişimlerin bağışçılar ve sponsorlar aracılığıyla öğrencileri, mültecileri, kadınları ve yetersiz hizmet alan toplulukları birbirine bağlaması dijital yoksulluk açısından kritik önem taşımaktadır. Kalkınma için Dijital (D4D) Merkezi gibi stratejik platformlar, çeşitli paydaşların katılımını sağlayarak AB ve üye ülkeleri arasında sürdürülebilir dijital iş birliğini güçlendirmektedir.

BM'nin ulusal, bölgesel ve küresel düzeylerde dijital kalkınma konusunda birlikte çalışması gerekmektedir. BM Avrupa ve Orta Asya Dijital Dönüşüm Grubu gibi platformlar bu koordinasyon için elzemdir.

Genel Oturum ve Kapanış

Genel oturumun teması Avrupa Ekonomik Komisyonu bölgesinde Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına doğru kilit geçişlerin ve iş birliğinin ilerletilmesi idi.

Bu oturumda tüm forumda olduğu gibi Geleceğin Zirvesi'nin uluslararası iş birliğini yeniden şekillendirmek, küresel şoklara verilen tepkiyi iyileştirmek ve mevcut ve gelecek nesillerin ihtiyaçlarını ele alarak kapsayıcılığı güçlendirmek için bir fırsat sunacağının üstünde duruldu.

Letonya ortak değerler ve uluslararası hukuka saygı temelinde küresel iş birliğinin önemini vurguladı. Amerika Birleşik Devletleri UNECE'yi Ukrayna'nın yeniden inşasını desteklemeye teşvik etti ve Zirve'nin çok taraflılığa olan güveni yeniden canlandırma fırsatına dikkat çekerek Rusya Federasyonu'nun Ukrayna'ya karşı yürüttüğü savaşı kınadı. Rusya Federasyonu bu açıklamaları UNECE platformunu siyasileştirme girişimi olarak nitelendirerek reddetti.

Birleşik Krallık, çok taraflılığın kapsayıcılık ve çok paydaşlı katılımı ile iç içe geçerek tüm insanlar için gerçek bir etki yaratması gerektiğini vurguladı.

Avusturya, sürdürülebilir kalkınma için aşağıdan yukarıya bir yaklaşımın önemini vurgulayarak, Gelecek için Pakt⁹'ın bölgesel iş birliğinin rolünü tanımasını umduğunu ifade etti.

Tacikistan, çok taraflı bankaların reformları da dahil olmak üzere gelişmekte olan ülkeler için kaynakların harekete geçirilmesinin gerekliliğini vurguladı.

Fransa, sürdürülebilir kalkınmanın önkoşulları olarak insan hakları temelli bir yaklaşım ve toplumsal cinsiyet eşitliğini vurgulayarak Cenevre'nin çok taraflılığının katkılarına dikkat çekti.

⁸ Sunumu izlemek için <https://webtv.un.org/en/asset/k17/k1715grrem>

⁹ <https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/sotf-pact-for-the-future-rev.1.pdf>

Bu oturumda 2030 Gündemi için kritik öneme sahip olan yerel yönetimlerin de önemi vurgulandı. Yoksulluk ve iklim değişikliği de dahil olmak üzere sürdürülebilir kalkınma için politika tutarlılığı ancak birden fazla yönetim düzeyinin katılımıyla sağlanabilir ve bu anlamda UNECE bölgesinde Gönüllü Yerel İncelemelerin artan kullanımı, çok düzeyli yönetişimin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Genel oturumda sivil toplum toplumsal cinsiyet eşitliği, yaş ayrımcılığı, cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve hakları konularındaki gerilemeye ilişkin endişelerini dile getirdi. Geleceğin Zirvesi'nin önemini kabul edilerek, 2030 Gündemi'nin kabul edilmesinden bu yana dünyada yaşanan değişimler göz önüne alındığında, hızlanma ihtiyacı vurgulandı.

Sivil toplum, uluslararası hukuk da dahil olmak üzere insan hakları çerçevelerine dayanarak, ekonomik önceliklerin insanların ve gezegenin refahına odaklanacak şekilde değiştirilmesini vurguladı. Sosyal koruma, yaşam boyu eğitim ve ücretsiz çalışmanın değerinin tanınması çağrısında bulundular. Anlamlı bir katılım için sivil toplum aktörlerine zamanında ve erişilebilir bilgi sağlanmasının önemi belirtildi. Barışçıl faaliyetlere yönelik siyasi zulmün ortadan kaldırılması ve siyasi mahkumların bölge genelinde serbest bırakılması talebi aktarıldı.

Gençler tüm politika üretme ve uygulama aşamalarında çocukların, ergenlerin ve gençlerinin katkısının, gerekli dönüşümleri yönlendirmek ve şekillendirmek için elzem olduğunu yineledi. Öte yandan, sadece geleceğin liderleri değil, aynı zamanda bugünün değişim sesi olan gençlerin anlamlı katılımı için fırsatların yetersizliği ortaya konuldu. Gençlerin karar alma süreçlerine katılımı için alanların geliştirilmesi ve yaratılması gereği ifade edildi. Sürdürülebilirlik ilkelerinin okul müfredatına entegre edilmesinin, gelecek neslin karmaşık sorunlara yaklaşabilecek bilgi ve becerilerle donatılması açısından büyük önem taşıdığı not edildi.

Kapanış konuşmalarında, UNECE bölgesinin dinamik ve çeşitlilik arz eden doğasını vurgulandı. SKA'ların etkili bir şekilde uygulanması için özellikle sivil toplum ve gençlerin dahil olduğu çok paydaşlı katılımın önemi öne çıkarılarak enerji, eğitim, iklim ve dijitalleşme gibi hızlandırılmış eylem için kilit alanların altı çizildi.

Bölgesel Forumun SKA taahhütlerinin yenilenmesi ve yeni tekliflerin sunulması açısından önemi vurgulanarak organizasyon ekibine, BM kuruluşlarına ve başta Almanya ve İsviçre olmak üzere mali destekçilere teşekkür edildi. Taslak raporun özetleriyle birlikte yorum için dağıtılacağı ve nihai versiyonun **2024 Üst Düzey Politik Forumu** için resmi girdi olacağı duyuruldu.

Forumun en önemli sonuçlarından biri, **bölgesel iş birliği ve ortaklıkların**, zorlukların üstesinden gelinmesi ve sürdürülebilir kalkınma için fırsatlardan yararlanılmasındaki öneminin kabul edilmesiydi.

Sonuç

UNECE Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Bölgesel Forumu, Uçan Süpürge Vakfı-Zincir Sosyal Girişimi iş birliğinde katıldığımız ve katkı sunduğumuz önemli bir platform olmuştur. Forumda elde edilen deneyimler ve bilgiler, Zincir'in gelecekteki

alışmalarına ışık tutacak ve SKA'ların gerçekleştirilmesi yolunda önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu deneyimleri paylaşmak ve yaygınlaştırmak, Zincir'in misyonu doğrultusunda önemli bir adım olacaktır.